



Ovaj projekt financira
Europska unija



REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

SPUO Hrvatska

IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u vodnom gospodarstvu

Zagreb, lipanj 2014.



Svrha publikacije:

Ova publikacija prikazuje mogući pristup uključivanja postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor vodnog gospodarstva. Budući da je izrada nove Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš u postupku, za dodatne informacije obratite se Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Odricanje od odgovornosti:

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost projektnog tima i ni na koji način se ne može smatrati da održava gledišta Europske unije.

Autori:

Ovaj dokument pripremljen je unutar projekta financiranog sredstvima Europske unije IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“, koji je uz Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodio konzorcij EPTISA Servicios de Ingeniería S.L. i Dvokut Ecro d.o.o. (SPUO Hrvatska tim).

Tekst: Klemen Strmšnik i Matjaž Harmel u suradnji s Jiřijem Dusíkom i Martinom Smutným

Autor slike na naslovnici: Jiří Dusík, voditelj projektnog tima

Za više informacija:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ulica Republike Austrije 14

HR-10000 Zagreb

Tel: +385 (0) 1 3717 111

Fax: +385 (0) 1 3717 149

Web portal: www.mzoip.hr

SADRŽAJ

1	UVOD	4
1.1	Svrha	4
1.2	Korišteni propisi	4
2	PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU VODNOG GOSPODARSTVA	5
2.1	Sustav planiranja u sektoru vodnog gospodarstva	5
2.2	Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela	5
2.2.1	Strategija upravljanja vodama	5
2.2.2	Plan upravljanja vodnim područjima	5
2.2.3	Plan upravljanja vodnim područjima na međunarodnom vodnom području	7
2.2.4	Višegodišnji programi gradnje	7
2.2.5	Financijski plan Hrvatskih voda i Plan upravljanja vodama	8
2.2.6	Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda	8
2.2.7	Detaljni planovi i programi	8
2.2.8	Specifični sektorski planovi	9
2.3	Očekivan broj strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora vodnog gospodarstva	10
3	ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	11
3.1	Tipični sadržaj strategije/plana/programa	11
3.2	Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa	11
	UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA	14
	GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI	14

1 UVOD

1.1 Svrha

Smjernice su izrađene kako bi se utvrdio mogući pristup integraciji strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor vodnog gospodarstva. Članak 63. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13), definira da se strateška procjena obvezno provodi za:

- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) te na lokalnoj razini za velike gradove, iz područja: **vodnoga gospodarstva** kada daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš;
- strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune čija se provedba financira iz sredstava Europske unije;
- strategije, planove i programe koji imaju utjecaj na ekološku mrežu.

Poglavlje 2 daje opći pregled planskih dokumenata u sektoru vodnog gospodarstva (strategije, planovi i programi) i sažima njihove značajke.

Poglavlje 3 opisuje tipične korake i tijek glavnih koraka u postupcima planiranja u sektoru vodnog gospodarstva kao i mogućnosti koje se mogu poduzeti u okviru strateške procjene utjecaja na okoliš.

1.2 Korišteni propisi

Smjernice se temelje na:

- Zakon o vodama (NN 153/09, 130/11, 56/13 i 14/14)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08)
- Nacrt Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (travanj 2014.)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08)
- Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (NN 70/08)
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (NN 92/08)
- Državni plan obrane od poplava (NN 84/10)
- Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)
- Plan upravljanja vodnim područjima (NN 82/13)

2 PREGLED SUSTAVA PLANIRANJA U SEKTORU VODNOG GOSPODARSTVA

2.1 Sustav planiranja u sektoru vodnog gospodarstva

Vodna politika je skup akata, postupaka i mjera kojima se, u okvirima djelokruga Republike Hrvatske (uređenog zakonom kojim se uređuju vode i zakonom kojim se uređuje financiranje vodnoga gospodarstva), uređuje i provodi upravljanje vodama, detaljna melioracijska odvodnja i navodnjavanje, te vodne usluge.

Ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo je nositelj vodne politike i međunarodne suradnje vezane za vodno gospodarstvo. U pripremi i provedbi vodne politike sudjeluju i druga tijela državne uprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge pravne i fizičke osobe, druga javna i savjetodavna tijela, koja svojim djelovanjem znatnije pridonose ostvarenju ciljeva vodne politike.

Sustav planiranja u sektoru vodnog gospodarstva u Republici Hrvatskoj (RH) hijerarhijski je strukturiran, ali prvenstveno obuhvaća planove isključivo na državnom nivou (Strategija upravljanja vodama, Plan upravljanja vodnim područjima, višegodišnji programi gradnje, financijski plan Hrvatskih voda, Plan upravljanja vodama i detaljni planovi). Sistem planiranja dopušta, da Hrvatske vode mogu donijeti detaljnije planove upravljanja za pod-sliv, mali sliv i sektor, odnosno planove vezane za druga pitanja od interesa za upravljanje vodama. S druge strane jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su od Hrvatskih voda ishoditi zahtjeve za izradu prostornih planova i mišljenje o poštivanju tih zahtjeva u odnosu na usklađenost tih prostornih planova s planskim dokumentima upravljanja vodama. Na taj način je postignut prijenos rješenja i usmjerenja nadređenih planskih dokumenata na regionalni i lokalni nivo, dok su detaljniji planovi na regionalnom i lokalnom nivou predviđeni samo u slučaju stvarne potrebe (npr. Županijski Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora).

2.2 Glavni planski dokumenti, njihova struktura i odgovorna tijela

2.2.1 Strategija upravljanja vodama

Strategija upravljanja vodama je planski dokument kojim se utvrđuju vizija, misija, ciljevi i zadaci državne politike u upravljanju vodama u dugoročnom razdoblju, koju donosi Hrvatski sabor. Zasniva se na znanstvenim istraživanjima, kontinuiranom praćenju rasporeda stanja i pojava u vezi s vodama i njihovim korištenjem, uvažavanju specifičnosti vodne problematike svakog vodnog područja i cjelovite zaštite okoliša. Usklađuje se s drugim strateškim dokumentima koje donosi Hrvatski sabor i usklađuje se periodično sukladno promjenama koje nastaju u vodnom sustavu, gospodarskom i društvenom razvoju.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Strategija upravljanja vodama zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Buduće izmjene Strategije zahtijevat će stratešku procjenu samo ako se tijekom postupka ocjene o potrebi strateške procjene utvrdi da je treba provesti stratešku procjenu (uključujući i utjecaj na ekološku mrežu Natura 2000).

2.2.2 Plan upravljanja vodnim područjima

Vlada Republike Hrvatske donosi Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 6 godina, nakon čega se mijenja i dopunjuje za razdoblje od narednih 6 godina. O provedbi Plana upravljanja vodnim područjima podnosi se izvješće Hrvatskom saboru svake 3 godine. Izvješće izrađuju Hrvatske vode. Izvješće je sastavni dio Plana upravljanja vodnim područjima.

Plan upravljanja vodnim područjima se odnosi na sva vodna područja, a za svako vodno područje zasebno obuhvaća osobito:

- opis prirodnih značajki i stanja voda i u okviru toga:
 - za površinske vode, uključivo priobalne vode: prikaz položaja i granica vodnih tijela, prikaz tipova vodnih tijela i opis njihovih značajki i ocjenu količinskog stanja voda,
 - za podzemne vode: prikaz položaja i granica vodnih tijela i opis njihovih značajki, ocjenu onečišćenja iz raspršenih izvora uključivo i pregled značajnijih utjecaja na vodni okoliš,
 - sažetak značajnijih opterećenja (pritisaka) i utjecaja ljudske aktivnosti na stanje površinskih voda, uključivo i priobalnih voda te podzemnih voda, a osobito ocjenu onečišćenja iz točkastih izvora, ocjenu onečišćenja iz raspršenih izvora uključivo i pregled značajnijih utjecaja na vodni okoliš, ocjenu količinskog stanja korištenja voda i analizu drugih utjecaja ljudske aktivnosti na stanje voda,
 - popis i kartografski prikaz zaštićenih područja, uključujući uvjete i mjere zaštite prema ovom Zakonu i posebnim propisima,
 - kartu mreže monitoringa i prikaz na karti rezultata obavljenih monitoringa površinskih voda, uključivo i priobalnih voda, voda teritorijalnoga mora i podzemnih voda i zaštićenih područja u pogledu stanja tih voda,
 - ekonomsku analizu korištenja voda.
- popis ciljeva kakvoće za površinske vode, uključivo i priobalne vode, vode teritorijalnoga mora i podzemne vode, uključujući i zaštićena područja, te rokovi za postizanje tih ciljeva,
- sažeti prikaz donesenih programa mjera za postizanje ciljeva kakvoće voda, uključujući i načine postizanja ciljeva tim mjerama, uključujući osnovne mjere i dopunske mjere;
- utvrđivanje sredstava potrebnih za provedbu programa mjera iz ovoga Plana,
- pravila primjene pojedinih sastavnica Plana.

Pored navedenog Plan upravljanja vodnim područjima sadržava i:

- registar detaljnijih planova i programa koji se odnose na određene podslivove, sektore, posebna pitanja ili tipove voda na vodnom području na koje se odnosi plan sa sažetkom njihovih sadržaja, te registar programa višegodišnje programe gradnje komunalnih vodnih građevina, regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije, koje izrađuju Hrvatske vode sa sažetim prikazom njihovoga sadržaja,
- izvješće koje sadrži opis aktivnosti i rezultata sudjelovanja javnosti u pripremi Plana,
- popis nadležnih institucija za primjenu Plana na vodnom području,
- oznaku kontaktnih mjesta na kojima se može steći uvid, odnosno dobiti prateća dokumentacija i informacije koje se odnose na izradu, preispitivanje, izmjene i dopune Plana upravljanja vodnim područjima, detalji o kontrolnim mjerama donesenim za točkaste izvore onečišćenja i za sve druge identificirane negativne utjecaje na stanje vodnih tijela na vodnom području i sadašnji rezultati monitoringa.

Svaki novi, dopunjeni ili promijenjeni Plan upravljanja vodnim područjima sadržava i:

- sažetak svih promjena i dopuna Plana od dana njegovog stupanja na snagu,
- ocjenu stupnja postizanja ciljeva,
- sažetak mjera koje su bile predviđene u prijašnjem Planu, a koje nisu bile provedene s razlozima zašto nisu bile provedene,
- sažetak dopunskih mjera koje nisu bile predviđene u prijašnjem Planu, a koje su bile izvedene za postizanje ciljeva.

Pravilnik o sadržaju Plana upravljanja vodnim područjima uređuje detaljniji sadržaj Plana upravljanja vodnim područjima, metodologiju za analizu značajki vodnoga područja, uključujući i sadržaj ekonomske analize korištenja voda, sadržaj programa mjera uključujući osnovne i dopunske mjere, sadržaj podataka o nadležnim tijelima za provedbu Zakona o vodama i o nadležnim tijelima svih međunarodnih tijela u kojima

sudjeluje RH, kao i obvezu izrade izvještaja o planiranim radnjama za provedbu načela povrata troškova od vodnih usluga.

Za vodno područje i po potrebi za dijelove vodnog područja i pod-slivove, na osnovi karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava Hrvatske vode donose **planove upravljanja rizicima od poplava**. Takvi planovi sadrže:

- ciljeve za upravljanje rizicima od poplava,
- mjere za ostvarenje tih ciljeva, uključujući preventivne mjere,
- zaštitu, pripravnost, prognozu poplava i
- sustave za obavještavanje i upozoravanje.

Plan upravljanja rizicima od poplava sastavni je dio Plana upravljanja vodnim područjima.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Plan upravljanja vodnim područjima zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Buduće izmjene Plana zahtijevat će stratešku procjenu samo ako se tijekom postupka ocjene o potrebi strateške procjene utvrdi da je treba provesti stratešku procjenu (uključujući i utjecaj na mrežu Natura 2000).

2.2.3 Plan upravljanja vodnim područjima na međunarodnom vodnom području

Za međunarodno vodno područje koje se u cijelosti nalazi unutar Europske unije, nadležno ministarstvo mora uskladiti aktivnosti u cilju izrade jedinstvenog plana upravljanja međunarodnim vodnim područjem. Ako se takav plan upravljanja vodnim područjem ne izradi, plan upravljanja vodnim područjima mora obuhvatiti i dijelove međunarodnog vodnog područja na teritoriju RH, radi ostvarenja ciljeva zaštite voda.

Za međunarodno vodno područje koje se proteže izvan granica Europske unije, Ministarstvo nadležno za vode mora uskladiti aktivnosti u cilju izrade jedinstvenog plana upravljanja, plan upravljanja vodnim područjima mora obuhvatiti dio međunarodnog vodnog područja koji se nalazi na teritoriju RH.

Hrvatske vode dostavljaju Europskoj komisiji i zainteresiranim zemljama članicama Europske unije, kopije Plana upravljanja vodnim područjima, uključivo i njegove izmjene i dopune, u roku od 3 mjeseca od njihovog objavljivanja. Hrvatske vode dostavljaju Europskoj komisiji zbirna izvješća o analizama značajki vodnih područja i plana monitoringa u roku od 3 mjeseca od njihove izrade, odnosno donošenja. Hrvatske vode dostavljaju Europskoj komisiji privremeno izvješće o postignutom napretku u provedbi programa mjera u roku od 3 godine od objavljivanja svakog plana upravljanja vodnim područjima i njegovih izmjena i dopuna.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Plan upravljanja vodnim područjima na međunarodnom vodnom području zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Buduće izmjene Plana zahtijevat će stratešku procjenu samo ako se tijekom postupka ocjene o potrebi strateške procjene utvrdi da je treba provesti stratešku procjenu (uključujući i utjecaj na ekološku mrežu Natura 2000).

2.2.4 Višegodišnji programi gradnje

Vlada Republike Hrvatske donosi višegodišnje programe gradnje komunalnih vodnih građevina, regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije, koje izrađuju Hrvatske vode. Programi moraju biti sukladni Strategiji upravljanja vodama i Planu upravljanja vodnim područjima, a njima se utvrđuju pojedinačni projekti, način i razdoblje provedbe, sudionici u provedbi, iznose ulaganja i izvori sredstava te red prvenstva u provedbi, gdje je primjenjivo.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Višegodišnji programi gradnje zahtijevaju stratešku procjenu utjecaja na okoliš ako planiraju zahvate izvan okvira strategije.

2.2.5 Financijski plan Hrvatskih voda i Plan upravljanja vodama

Financijski plan Hrvatskih voda izrađuje se sukladno odredbama Zakona o proračunu kojima se uređuju financijski planovi izvanproračunskih korisnika. Za upravljanje vodama na godišnjoj razini donosi se Plan upravljanja vodama, koji mora biti sukladan financijskom planu Hrvatskih voda i Planu upravljanja vodnim područjima.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Financijski plan Hrvatskih voda ne zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš.

Plan upravljanja vodama zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš ako se njime planiraju zahvati, koji nisu bili sagledani u okviru nadređenih planova – u takvom slučaju treba provesti postupak ocjene o potrebi strateške procjene. Revizije nisu predviđene.

2.2.6 Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda

Otklanjanje posljedica izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda provodi se sukladno Državnom planu mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda i nižim planovima mjera donesenim na osnovi tog plana. Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda donosi Vlada RH, izrađuju ga Hrvatske vode, a sadržava:

- procjenu mogućnosti i stupnja ugroženosti od iznenadnih i izvanrednih onečišćenja;
- mjere koje se poduzimaju u slučajevima izvanrednih i iznenadnih onečišćenja:
 - mjere pripravnosti za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja,
 - mjere koje se poduzimaju u slučaju neposredne prijetnje onečišćenjem,
 - mjere koje se poduzimaju u cilju stavljanja nastalog onečišćenja pod kontrolu i sprječavanja njegovog daljnjeg širenja i
 - mjere za sprječavanje ublažavanje i uklanjanje štetnih posljedica onečišćenja.
- mjere koje se poduzimaju u cilju pravodobnog i potpunog informiranja javnosti;
- mjere koje se poduzimaju u slučaju prekograničnih utjecaja na vodama;
- obvezu donošenja i sadržaj planova mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda od strane pravnih i fizičkih osoba koje moraju imati vodopravnu dozvolu za ispuštanje otpadnih voda ili rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (niži planovi mjera);
- detaljnije obveze i ovlasti obveznika primjene mjera.

Otklanjanje posljedica izvanrednih i iznenadnih onečišćenja priobalnih voda provodi se sukladno Planu intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda ne zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš.

2.2.7 Detaljni planovi i programi

Hrvatske vode mogu donijeti detaljnije planove upravljanja za pod-sliv, mali sliv i sektor, odnosno planove vezane za druga pitanja od interesa za upravljanje vodama. S druge strane jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su od Hrvatskih voda ishoditi zahtjeve za izradu prostornih planova i mišljenje o poštivanju tih zahtjeva u odnosu na usklađenost tih prostornih planova s planskim dokumentima upravljanja vodama.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Detaljni planovi i programi ne zahtijevaju provedbu postupka ocjene o potrebi strateške procjene. To je u potpunosti u skladu s odredbama Direktive 2001/42/EC o procjeni učinaka pojedinih planova i programa na okoliš (SPUO Direktiva) članak 4. stavak 3. koji propisuje da gdje planovi i programi čine dio hijerarhije, države članice, u cilju izbjegavanja dupliciranja procjena, moraju uzeti u obzir činjenicu da će se procjena provoditi na različitim razinama. U tu svrhu, između ostalog, radi

izbjegavanja dupliciranja procjene, države članice će primijeniti članak 5. stavke 2. i 3. o izbjegavanju dupliciranja procjena i korištenju relevantnih informacija

2.2.8 Specifični sektorski planovi

Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora

Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora, kojeg donosi Vlada RH, je dokument održivog razvitka i zaštite okoliša kojim se utvrđuju postupci i mjere za predviđanje, sprječavanje, ograničavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja mora i na izvanredne prirodne događaje u moru radi zaštite morskog okoliša. Vlada RH donosi svake godine operativni program za potrebe provedbe Plana intervencija.

Subjekti koji sudjeluju u provedbi Plana su: Stožer za provedbu Plana intervencija kojeg imenuje Vlada RH, Nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u Rijeci i Županijski operativni centar kojeg imenuje župan. Zapovjedno djelovanje provodi Stožer, a koordinativno djelovanje Nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u suradnji sa Županijskim operativnim centrima.

Planom je određeno da su županije dužne izraditi i donijeti svoje planove, a do donošenja županijskog plana intervencija na odgovarajući način se primjenjuju odredbe državnog Plana.

U skladu s nacionalnim zakonodavstvom Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora ne zahtijeva stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Revizije nisu predviđene.

Državni plan obrane od poplava

Ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo usklađuje politiku obrane od poplava na međunarodnim vodama s drugim državama putem mehanizama međunarodnih vodno gospodarskih komisija. Hrvatske vode su nadležne za planiranje, organiziranje, financiranje i provedbu mjera obrane od poplava. Mjere uređenja voda izvode se prema višegodišnjim programima izgradnje i godišnjim planovima upravljanja vodama koje izrađuju Hrvatske vode, a donosi Vlada RH. Državni plan obrane od poplava uređuje:

- teritorijalne jedinice za obranu od poplava,
- stadije obrane od poplava,
- mjere obrane od poplava, uključivo i preventivne mjere,
- nositelje obrane od poplava,
- upravljanje obranom od poplava, s obvezama i pravima rukovoditelja obrane,
- sadržaj provedbenih planova obrane od poplava,
- donositelja i sadržaj logističkih planova za slučaj poplava, koji određuju mjere
- sklanjanja i spašavanja, rad hitnih službi i drugih bitnih službi u uvjetima poplava,
- opskrbu vodom, hranom i slično,
- sustav za obavješćivanje i upozoravanje i sustav veza.

Plan sadrži i mjere za obranu od leda na vodotocima.

Provedbu mjera obrane od poplava na vodama provode Hrvatske vode. Hrvatske vode su dužne obavljati i popunjavati materijal i opremu za provedbu redovite i izvanredne obrane od poplava u skladištima obrane od poplava, te organizirati njihovo čuvanje. Način i pravila provedbe mjera redovite i izvanredne obrane od poplava utvrđuju se ovim Planom i pratećim provedbenim i logističkim planovima.

Jer se radi o planu, koji predviđa organizaciju i provedbu odbrane od poplava, a ne dokumentu, koji određuje nove zahvate u prostoru namijenjene smanjenju rizika od poplava, prema zakonu provedba strateške procjene utjecaja na okoliš nije potrebna.

2.3 Očekivan broj strateških procjena utjecaja na okoliš u sustavu planiranja sektora vodnog gospodarstva

Na osnovu gornjih informacija, napravljena je sljedeća procjena broja i učestalosti provođenja postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi strateške procjene (screening) za sektor vodnog gospodarstva:

strategija/plan/program	Kako često je potrebno donošenje/revizija	Broj dokumenata u 5 godina	Minimum i maksimum screening/SPUO
Strategija upravljanja vodama	Svaki 6 godina	1	1 SPUO
Plan upravljanja vodnim područjima	Svaki 6 godina	1	1 SPUO
Plan upravljanja vodnim područjima na međunarodnom vodnom području	Svaki 6 godina	2	2 SPUO
Višegodišnji programi gradnje	Svake 3 godine	6	6 SPUO
Financijski plan Hrvatskih voda i Plan upravljanja vodama	Svake godine	10	5 Screeninga 0-5 SPUO
Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda	Trajni plan	1	0 SPUO
Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora	Za sada po takvim planovima nema potrebe i nisu planirani	0	0 SPUO
Državni plan obrane od poplava	Trajni plan	0	0 SPUO
UKUPNO OČEKIVANI BROJ U 5 GODINA	Screening: 7 SPUO: 10 - 17		

3 ODNOS IZMEĐU STRATEŠKE PROCJENE I STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA

3.1 Tipični sadržaj strategije/plana/programa

Iz ranije navedenog vidljivo je da za područje vodnog gospodarstva važe klasični principi planiranja, koji se primjenjuju za specifične dokumente čiji sadržaj se toliko razlikuje, da nije moguće odrediti tipični sadržaj svih planskih dokumenata. Na osnovu prethodnih poglavlja možemo ipak izdvojiti sljedeća generalna poglavlja planskih dokumenata za područje vodnog gospodarstva:

- definiranje namjena i pozicioniranje strategije/plana/programa u sustavu planiranja,
- analiza postojećeg stanja s glavnim zaključcima/definiranim problemima,
- definiranje ciljeva,
- akcijski plan – definiranje mjera, odgovornih institucija, roka provedbe i resursa za financiranje.
- upute i poveznice s podređenim planskim dokumentima (ako postoje).

3.2 Koraci za pripremu i usvajanje strategije/plana/programa

U nastavku je prikazano na koji način je moguće povezati postupke izrade SPP i SPUO. Da bi SPUO postigla očekivane učinke na SPP vrlo je važno provoditi je paralelno s postupkom planiranja, odnosno ne kasniti s njenim uključivanjem ili u najgorem slučaju započeti tek kada je SPP već izrađen. Uključivanjem SPUO u kasnijoj fazi planiranja smanjuju se mogućnosti za mijenjanje strateških pitanja SPP što za posljedicu može imati produženje postupka donošenja SPP (npr. ako se strateškom procjenom procijeni da je SPP kao takav neprihvatljiv) ili provođenje SPUO samo formalno, bez utjecaja na SPP.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
1.	PRIPREMA STRUČNIH PODLOGA	PREGLED STRATEŠKIH STUDIJA ZA RELEVANTNE SPP	20	Potaknite provedbu SPUO za sve SPP koje utječu na SPP nižeg reda. Prikupite informacije iz svih relevantnih SPUO i razmotrite koje bi sve preporuke iz njih mogle biti primjenjive u vašoj SPUO.
2.	ODLUKA O IZRADI SPP DEFINIRANJE GLAVNIH CILJEVA	OCJENA O POTREBI STRATEŠKE PROCJENE I OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	90	!!! Ovaj bi korak mogao oduzeti više vremena od predviđenog. Započnite ga što je prije moguće. Ukoliko ste sigurni da će se morati provesti postupak SPUO, preskočite ocjenu o potrebi strateške procjene, informirajte ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša o započinjanju postupka SPUO i provedite postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
3.	PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA	ODLUKA O ZAPOČINJANJU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE	30	U idealnom slučaju, objedinite odluke o obvezi provedbe strateške procjene i odluku o započinjanju postupka strateške procjene.
4.		ODABIR OVLAŠTENIKA	60	Započnite s odabirom ovlaštenika odmah nakon što ste zaključili da će SPUO biti potrebna. U projektnom zadatku za izrađivače SPP i ovlaštenika trebalo bi definirati i obvezu razmjene informacija te međusobne suradnje.
5.	OCJENA STANJA RAZVOJA	ODREĐIVANJE SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE IMENOVANJE POVJERENSTVA	5 + 30 +	Povežite ovaj korak SPUO s internom analizom informacija koje ste prikupili tijekom koraka 3. i 4. kako biste mogli odrediti moguća varijantna rješenja i ključna pitanja na koja treba obratiti

¹ Procjena potrebnih dana kombinacija je iskustva SPUO projektnog tima i zakonskih obveza.

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
			5	pozornost kako pri izradi SPP, tako i pri izradi strateške studije. Ukoliko ste već odabrali ovlaštenika, uključite ga u postupak konzultacija kao pomoć pri prikupljanju i analizi dobivenih informacija.
6.	IZRADA NACRTA PRIJEDLOGA SPP, UKLJUČUJUĆI I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE i USKLAĐIVANJE SPP SA PREPORUKAMA I/ILI ZAKLJUČCIMA SPUO	IZRADA STRATEŠKE STUDIJE i OCJENA CJELOVITOSTI I STRUČNE UTEMELJENOSTI STRATEŠKE STUDIJE OD STRANE POVJERENSTVA (MIŠLJENJE POVJERENSTVA)	Priprema strateške studije + 30 + 15	Povežite izradu strateške studije s izradom nacrtu prijedloga SPP. U SPUO usmjerite se samo na važna pitanja koja su ključna za predmetne SPP i koristite ih kod usporedbe varijantnih rješenja predloženih aktivnosti. Odvojite dovoljno vremena kako bi se SPUO provela kvalitetno. Kvalitetna strateška procjena zahtijeva vrijeme za mjerodavne studije i konzultacije s izrađivačem SPP. Organizirajte redovne sastanke na kojima će izrađivači SPP i ovlaštenici izvještavati o svojim saznanjima i preporukama za izradu nacrtu SPP. Osigurajte da se strateškom procjenom razmotre svi prijedlozi SPP i obradi njihov kumulativni utjecaj. U slučaju kada bi se to moglo pokazati korisnim, dodatno konzultirajte relevantna tijela javne vlasti i članove Povjerenstva.
7.	JAVNA RASPRAVA	JAVNA RASPRAVA	45	Organizirajte postupak javne rasprave. Javno izlaganje će vam pomoći dobiti komentare relevantnih institucija i javnosti o tome kako poboljšati SPP. Jasno i kratko predstavite planske prijedloge i pridružene rezultate strateške studije široj javnosti.
8.	IZRADA KONAČNE SPP	PRIPREMA ZAHTJEVA ZA MIŠLJENJEM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO		Pripremite jasne odgovore na prikupljene komentare - za svaki komentar navedite je li relevantan i na koji način je uzet u obzir u SPP ili SPUO te koje su promjene (ukoliko ih je bilo) unesene u SPP/ SPUO.
9.	POTVRĐIVANJE SPP OD STRANE NADLEŽNIH TIJELA	MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO (prema potrebi uključuje i MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU PRIRODE O PRIHVATLJIVOSTI SPP ZA EKOLOŠKU MREŽU)	30 + 30	!!! Ovaj korak može trajati dulje od predviđenog. Započnite što ranije.
10.	USVAJANJE SPP OD STRANE SABORA RH, VLADE RH	UZIMANJE U OBZIR REZULTATA SPUO PRILIKOM DONOŠENJA ODLUKA NA PRIJEDLOG SPP	/	

BR.	KORACI U POSTUPKU PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
11.		IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ STRATEŠKOJ PROCJENI	30	Iskoristite vrijeme potrebno za donošenje mišljenja (korak broj 8) za pripremu izvješća. Pri izradi izvješća koristite rezultate strateške studije, mišljenje povjerenstva, mišljenja i prijedloge iz javne rasprave te donesene odluke.

UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA

Projekt je proveden u skladu s Direktivom 2001/42/EC o procjeni učinka pojedinih planova i programa na okoliš.

Svrha projekta bila je ojačati kapacitete za provedbu postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj na regionalnoj i lokalnoj razini.

Aktivnosti i rezultati

Komponenta 1

- analizirana je transpozicija SPUO Direktive u Hrvatskoj
- analiziran je institucionalni okvir i postojeći kapaciteti za provedbu postupaka SPUO u Hrvatskoj te su isti uspoređeni s institucionalnim okvirom u drugim državama članicama Europske unije

Komponenta projekta 2

- provedena je obuka grupe od 10 SPUO trenera iz Ministarstva zaštite okoliša i prirode i izrađen priručnik za obuku SPUO trenera
- održano je 42 dana treninga za više od 700 službenika relevantnih tijela, SPUO ovlaštenika i nevladinih udruga koji će biti uključeni u provedbu postupka SPUO na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Komponenta projekta 3

- izrađena su tri SPUO proceduralna priručnika za državnu, regionalnu i lokalnu razinu
- izrađena su tri metodološka priručnika
- izrađeno je trinaest priručnika za primjenu postupka SPUO pri planiranju u pojedinim područjima

Projekt je započeo 23. listopada 2012. i trajao je 20 mjeseci. Vrijednost projekta iznosila je 1.075.250 €, od čega je 10%, odnosno 107.525 €, iznos nacionalnog sufinanciranja.

GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI

- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na državnoj razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na područnoj (regionalnoj) razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na lokalnoj razini
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija
- Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu
- Smjernice za primjenu pogodnih alata za analizu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u gospodarenju otpadom
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u vodnom gospodarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u poljoprivredi
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u šumarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u ribarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u energetici
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u industriji
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u rudarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prometu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u elektroničkim komunikacijama
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u turizmu



Projekt je financirala
Europska unija



REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE